

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/6/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3717202748
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alica Beňová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3717202748.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alice Beňovej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Ivety Anderlovej v spore žalobcu W. M. F., s.r.o., so sídlom v V., P. 5, C.: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Z. M., s.r.o., so sídlom V., P. X proti žalovaným 1/ Z. B., nar. XX.XX.XXXX, 2/ Y. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom E. XXXX/XX, P. V., o zaplatenie 7.922,93 eur s príslušenstvom, odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20. augusta 2018, č. k. 5Csp/42/2017-162 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti p
o t v r d z u j e .

Vo výroku o náhrade trov konania napadnutý rozsudok z m e ň u j e tak, že žalovaní 1/,2/ m a j ú
nárok na náhradu trov konania vo výške 67,28%.

Žalovaní 1/, 2/ m a j ú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie 1296,- eur. Vo zvyšku súd žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaní 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia 7.922,93 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 889,46 eur a úrokom z omeškania 8,05 % ročne zo sumy 7.719,62 eur od 21.01.2017 do zaplatenia. Súd o žalobe rozhodol rozsudkom zo dňa 04.09.2017, č.k. 5Csp/42/2017-115, ktorým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Voči predmetnému rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom odvolaní rozhodol Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 07.06.2018, č.k. 4Co/21/2018-144 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že súd nekonal o zvyšku uplatneného nároku žalobcu ale rozhodol o pôvodne uplatnenej sume, a preto bol súd povinný v konečnom rozhodnutí rozhodnúť i o čiastočnom späťvzatí žaloby zo strany žalobcu. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že dňa 05.03.2009 uzatvorili žalovaní s právnym predchodcom žalobcu, F., a.s., Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 12.000,- eur, ktorý sa spolu s úrokom 11,60 % ročne zaviazali splatiť v 119 mesačných splátkach po 172,69 eur do 20.02.2019. V zmysle Dodatku č. 1 k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.06.2009 sa žalovaní so F. F., a.s. dohodli, že výška splátky od 20.06.2009 do 19.12.2009 bude 45,-eur mesačne a následne od 20.12.2009 vo výške 184,33 eur. Listom zo dňa 30.09.2015 oznámila F. F., a.s. žalovaným, že ku dňu 29.09.2015 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Uvedené oznámenie si žalovaní prevzali dňa 05.10.2015. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 23.10.2015 v zmysle jej prílohy č. 1 bola pohľadávka voči žalovaným postúpená žalobcovi, pričom táto predstavovala sumu 10.082,93 eur pozostávajúcu z istiny vo výške 9.879,62 eur, úroku 99,06 eur a úroku

z omeškania 104,25 eur. Z poštového podacieho hárku zistil, že oznámenie žalovaným o postúpení pohľadávky zo dňa 30.10.2015 bolo F. F., a.s. odovzdané na poštovú prepravu dňa 11.11.2015. Súd prvej inštancie právne vec posúdil najmä podľa § 497 Obchodného zákonníka; § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy; § 52 ods.1, 3, 4, § 53 ods. 8, § 524 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, 2, § 565 Občianskeho zákonníka; § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách účinného v čase uzatvorenia zmluvy. Súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu, F. F., a.s., ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi došlo k uzatvoreniu a realizácii záväzkového vzťahu - Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 05.03.2009 v spojení s dodatkom k zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.06.2009 v zmysle § 497 Obchodného zákonníka. Uvedená zmluva je zároveň v zmysle § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. zmluvou o spotrebiteľskom úvere a v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka aj spotrebiteľskou zmluvou. Zmluvou sa právny predchodca žalobcu, F. F., a.s., v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti zaviazal poskytnúť žalovaným ako fyzickým osobám - nepodnikateľom peňažné prostriedky a žalovaní sa tieto zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach. Žalobca ako postupník svoju aktívnu legitímáciu v spore odvodzoval od Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1237/2015/CE zo dňa 23.10.2015 uzatvorenej so F. F., a.s. ako postupcom. Vzhľadom k tomu, že žalovaní aktívnu legitímáciu žalobcu namietali, súd sa v prvom rade zaoberal touto skutočnosťou. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t.j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t.j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania. V zmysle Občianskeho zákonníka je veriteľ v zásade oprávnený postúpiť svoju pohľadávku voči dlžníkovi inému subjektu aj bez súhlasu dlžníka, pričom je povinný danú skutočnosť dlžníkovi oznámiť. Vzhľadom k tomu, že postupca, F. F., a.s., je bankou, bolo potrebné skúmať podmienky pre platné postúpenie pohľadávok nielen v zmysle Občianskeho zákonníka, ale aj v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, z ktorého ustanovenia je možné vyvodiť, že spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky môžu byť len pohľadávky alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatné. Teda banka má oprávnenie postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškani, t.j. pohľadávka zodpovedajúca takémuto peňažnému záväzku je nesplácaná určitú dobu. V danom prípade žalobca síce predložil výzvu zo dňa 09.09.2015, ktorou právny predchodca žalobcu, F. F., a.s., upozornil žalovaných na omeškание a možnosť zosplatenia, avšak nepredložil nijaký doklad o tom, že táto výzva bola žalovaným skutočne aj doručená, resp. že bola aspoň odoslaná na poštovú prepravu, čím nespĺnil zákonné predpoklady na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, a to konkrétne podľa písmena c) bližšie špecifikovaného v odseku 54, keďže nebolo preukázané, že takéto upozornenie sa dostalo do faktickej sféry žalovaných, s ktorým upozornením sa mali, resp. mohli mať, možnosť oboznámiť. Vzhľadom na vyššie uvedené má súd za to, že predmetný úver bol a je živý a právny predchodca žalobcu, F. F., a.s., nebola oprávnená takýto úver v celosti postúpiť na žalobcu, čím žalobca nie je v predmetnom spore aktívne vecne legitimovaný, keďže neboli naplnené predpoklady na platné postúpenie pohľadávky v zmysle zákona o bankách a na pohľadávku je potrebné hľadiť ako na nepostúpiteľnú, teda pohľadávku, ktorej postúpenie je v priamom rozpore so zákonom. Pokiaľ žalobca poukazoval na súhlas žalovaných s postúpením pohľadávky uvedený vo Všeobecných obchodných podmienkach, súd má za to, že na takýto súhlas nemožno prihliadať. Je nepochybné, že Všeobecné obchodné podmienky mali formulárovú podobu, žalovaní ich obsah nemohli ovplyvniť a museli ich ako celok len prijať a podrobiť sa im, naviac neboli zmluvnými stranami podpísané, a teda takáto zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná, čo spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení zmluvných strán v neprospech žalovaných ako spotrebiteľov. Zároveň nie je možné prihliadať ani na námietku žalobcu, že je aktívne vecne legitimovaný, ktorú legitímáciu zakladá na riadnom doručení oznámenia o postúpení pohľadávky, na preukázanie ktorého doručenia žalobca predložil i poštový podací hárak, keďže pred týmto úkonom neboli splnené predpoklady na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. na riadne doručenie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, čím riadne doručenie oznámenia o postúpení pohľadávky nemôže rehabilitovať nedoručenie predmetnej výzvy. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd mal za to, že žalobca nepreukázal platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a teda ani nepreukázal, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v právnom vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok, teda svoju aktívnu legitímáciu, a preto súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Žalovaní mali vo veci plný úspech, preto im súd priznal v zmysle § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých trov súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žalobca dôvodil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Žalobca dôvodil tým, že žalovaní boli na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka upozornení v podaní zo dňa 30.09.2015 (t. j. v podaní, ktorým postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru), pričom v zmysle odbornej literatúry je takéto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v plnom súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, možno uplatniť iba za podmienky, že naň veriteľ upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní. Z tejto úpravy jednoznačne nevyplýva, od akej udalosti treba túto lehotu počítať. Z celého kontextu ustanovenia však možno vyvodiť, že musí uplynúť najmenej 15 dní odo dňa, keď dodávateľ upozornil spotrebiteľa, že uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky, do dňa, keď má dôjsť k splatnosti celej pohľadávky, resp. do dňa, keď ju má spotrebiteľ uhradiť. Zákonodarca sa však v tejto súvislosti dostatočne nevysporiadal s kogentnou úpravou zakotvenou v poslednej vete § 565, podľa ktorej právo na zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ (dodávateľ) použiť najneskôr do splatnosti nasledujúcej splátky. Vzhľadom na uvedené sa v § 53 ods. 9 malo ustanoviť, že posledná veta v § 565 sa na tieto prípady nevzťahuje, ako aj to, dokedy teda dodávateľ môže toto právo uplatniť. Za tohto legislatívneho stavu poslednú vetu § 565 pri spotrebiteľských zmluvách použiť nemožno. Ako vyplýva z uvedeného, postup podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nepredpokladá samostatné predchádzajúce písomne upozornenie na uplatnenie tohto práva. Dodávateľ preto môže spotrebiteľa upozorniť na uplatnenie tohto práva aj priamo v podaní, ktorým si toto právo uplatňuje. V posudzovanom prípade postupca využil svoje oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť všetkých splátok podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka a podaním zo dňa 30.09.2015 upozornil žalovaných, ako dlžníkov, ktorí boli v tom čase v omeškaní so splácaním mesačných splátok úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, že si toto právo uplatňuje. Zároveň postupca žalovaných týmto podaním vyzval v lehote 15 dní k dobrovoľnej úhrade pohľadávky, t. j. k zosplateniu úveru prišlo márnym uplynutím lehoty na zaplatenie v zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného považoval žalobca za nesporné, že postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru plne v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a súd prvej inštancie tak vec nesprávne právne posúdil. Pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku (dlhu) zo zmluvy o úvere podľa názoru žalobcu predstavuje zostatok dlhu žalovaných, ktorý vznikol poskytnutím peňažných prostriedkov v prospech žalovaných, t. j. takúto pohľadávku tvoria nielen nezaplatené a splatné splátky úveru, ale aj nezaplatené a doposiaľ nesplatené splátky úveru. V nadväznosti na uvedené žalobca zastával názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Žalobca ďalej uviedol, že ani zo samotného znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety tohto ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy - pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. V súvislosti platnosťou postúpenia pohľadávky a ust. § 92 ods. 8 ZoB žalobca v prvom rade poukázal na skutočnosť, že v konaní bolo celkom nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. V tejto súvislosti žalobca poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ boli v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň bolo preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu omeškaných splátok, a to: 1/ výzvou zo dňa 09.09.2015 a 2/ výzvou zo dňa 30.09.2015 označenou ako „oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“, ku ktorej žalobca pripojil kópiu doručeníek, ktorá preukazovali doručenie tejto výzvy žalovaným. Žalobca pre úplnosť poukazuje na skutočnosť, že má za to, že ust. § 92 ods. 8 ZoB ukladá banke podmienky, ktoré je zo strany banky potrebné splniť, aby sa banka voči svojmu klientovi nedopustila porušenia bankového tajomstva. Ak sú uvedené podmienky splnené, čo bolo podľa názoru žalobcu v danom prípade v konaní riadne preukázané, postúpením pohľadávky zo strany banky na inú osobu nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. Žalobca ďalej uviedol, že ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení ZoB, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevyklučuje odchyľnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si v posudzovanom prípade dohodli otázku postúpenia odchyľne od predmetného zákona, a to v čl. I bode 7 Zmluvy, resp. v bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok. Na základe uvedeného žalobca zastával názor, že

preukázanie splnenia podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB v konaní nebolo potrebné, keďže žalobca preukázal, že zmluvné strany si vzájomné práva a povinnosti upravili v súdenom prípade odchyľne od ust. § 92 ods. 8 ZoB. Vzhľadom na uvedené žalobca zastával názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok, spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženými oznámeniami o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Žalobca záverom poukázal aj na zrejmy nesprávny procesný postup súdu, nakoľko súd konanie zastavil na základe späťvzatia žalobcu len čo do istiny vo výške 1.296 eur. Súd však konanie vôbec nezastavil v časti späťvzatého príslušenstva, t. j. v časti späťvzatého úroku z omeškania. Rovnako tak žalobca poukázal na to, že k čiastočnému späťvzatiu žaloby nedošlo bez udania dôvodu, ale z dôvodu zaplatenia tejto sumy zo strany žalovaných po podaní žaloby. Čistý úspech žalovaných v konaní tak predstavoval 67,28 % (83,64 % - 16,36 %), avšak súd napriek tomu bez bližšieho odôvodnenia priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle ustanovenia § 388 CSP v spojení s ust. § 390 písm. a) a b) CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe žalobcu v zmysle čiastočného späťvzatia žaloby zo dňa 07.08.2018, t. j. zaviazá žalovaných k zaplateniu sumy vo výške 6.626,93 eur spolu s požadovaným úrokom z omeškania a prizná žalobcovi voči žalovaným nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

3. Žalovaní 1/, 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že k postúpeniu pohľadávky zo F. sporiteľne a.s. už existuje konštantná a ustálená judikatúra potvrdená aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR, a to napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. Marca 2018, sp. zn. 7Cdo/26/2017. Ďalej uviedli, že s prihliadnutím na princíp zákazu spätnej časovej účinnosti zákona - zákaz retroaktívneho pôsobenia právnych predpisov, keď účastníci hmotnoprávneho vzťahu nemôžu mať vedomosť o tom, aké právne normy budú účinné v budúcnosti, teda po vzniku záväzkov vyplývajúcich z ich záväzkovo právneho vzťahu, v posudzovanom spore nie je právne relevantným žalobcom zdôrazňované ustanovenie § 89. ods. 1 zákona o bankách, nakoľko toto ustanovenie nadobudlo účinnosť až dňa 10.06.2013, t. j. v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy medzi veriteľom a žalovanou, t. j. dňa 05.03.2009 nebolo súčasťou dikcie zákona o bankách. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/162/2018 zo dňa 31.07.2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6Co/463/2017 zo dňa 08.06.2018, ktoré článok 19.6 VOP posúdili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Na záver uviedli, že žalobca nepreukázal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a preto nemá v konaní aktívnu vecnú legitímáciu. Na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu vo výroku ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Žalobca v písomnej replike k vyjadreniu žalovaných uviedol, že má za to, že v predmetnej veci sa už relevantne vyjadril ku skutočnostiam uvedenými vo vyjadrení žalovaných, a preto naďalej trvá na podanom odvolaní.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v napadnutom rozsahu podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP /keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem/v spojení § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť a vo výroku o náhrade trov konania podľa § 388 CSP zmeniť tak ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

6. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na právnom závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal platné postúpenie pohľadávky proti žalovaným z pôvodného veriteľa F. F., a.s., keď pri postúpení pohľadávky nebol dodržaný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách.

7. Odvolací súd považuje tento právny názor súdu prvej inštancie za správny a stotožňuje sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku v celom rozsahu podľa § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

8. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Preto nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitímáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi; je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dlžníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky. To však platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda presnejšie vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o postúpení pohľadávky na jednej strane a dlžníkom na strane druhej, nie vo vzťahu k súdu.

9. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia ("...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť"), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie "Ochrana klientov a bankové tajomstvo". Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offo. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

10. Odvolací súd ďalej uvádza, že v prípade pohľadávky banky /ako to bolo aj v tomto prípade/ je spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná /dospelé splátky/ a len za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky na plnenie po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Tieto podmienky postúpenia stanovuje priamo zákon o bankách, a aj keby boli zákonodarcom stanovené za účelom ochrany bankového tajomstva, ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky, pri porušení ktorých právny úkon postúpenia pohľadávky porušuje zákon a je preto neplatný.

11. Žalobca ďalej v konaní namietal, že podľa § 89 ods. 1 zákona o bankách, podľa ktorého banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje, došlo k odlišnej dohode medzi klientom a bankou týkajúcej sa postúpenia pohľadávky, a to v zmysle bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uvádza, že podmienka uvedená v bode 19.16.Všeobecných obchodných podmienok vyplývala z vopred dodávateľom pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy a jej obsah spotrebiteľ (v danom prípade žalovaní 1/, 2/) nemohol individuálne ovplyvniť. Odvolací súd vzhliadol neprijateľnosť tejto podmienky, ktorá nepochybne vyplýva už len zo samotného faktu, že táto zmluvná podmienka bola obsiahnutá vo vopred právnym predchodcom žalobcu preformulovaných Všeobecných obchodných podmienok, ktoré ako neoddeliteľnú súčasť zmluvných podmienok Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 05.03.2009 bol nútený dlžník - žalovaní 1/ a 2/ prijať, ak chcel vstúpiť do zmluvného vzťahu s bankou - F. sporiteľnou, a.s. ako veriteľom. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tejto zmluvnej podmienky odvolací súd vidí v tom, že jednak touto zmluvou podmienkou banka zrejme obchádza už uvedené ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách a súčasne v tom, že spotrebiteľ už vopred pri samotnom uzavretí zmluvného vzťahu s bankou dával súhlas s postúpením akýchkoľvek pohľadávok bankou voči nemu ako dlžníkovi na tretiu osobu (teda aj na zahraničný subjekt, voči ktorému domôcť sa práva zo strany spotrebiteľa by bolo značne sťažené), zatiaľ čo spotrebiteľ vôbec takýto súhlas banky na postúpenie pohľadávky voči banke,

resp. prevod záväzku voči banke na tretiu osobu nedostal a bol oprávnený na postúpenie výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky. Preto je táto zmluvná podmienka neprijateľná podľa § 53ods. 1 OZ a absolútne neplatná podľa § 53 ods. 4 OZ.

12. Rovnako ako súd prvej inštancie je aj odvolací súd toho názoru, že žalobca v spore pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky a preto zmluva o postúpení pohľadávky, ktorou mal pohľadávku proti žalovaným nadobudnúť, je pre rozpor so zákonom neplatná. Žalobca v konaní nepreukázal doručenie výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a ani to, že by takáto výzva bola žalovaným doručovaná. Predchodca žalobcu výzvou zo dňa 09.09.2015 upozornil žalovaných na omeškanie, no nepreukázal, že by takáto výzva bola aj doručená alebo aspoň odovzdaná na poštovú prepravu. V tomto prípade žalobca v spore pred súdom prvej inštancie nepreukázal splnenie podmienok § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky a preto možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu na vymáhanie žalovanej pohľadávky.

13. Odvolací súd vzhľadom na to, že neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, keď žalobca nepreukázal doručenie výzvy v zmysle tohto ustanovenia, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej výrokovej časti podľa § 387 ods. 1CSP ako vecne správny potvrdil.

14. Pokiaľ ide o námietku žalobcu týkajúcu sa rozsahu priznanej náhrady trov konania, túto odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú. Ako uviedol aj žalobca, podanou žalobou sa domáhal pôvodne zaplatenia sumy 7.922,93 eur s prísl. V dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom bolo konanie v časti o zaplatenie sumy 1.296 eur zastavené, pričom k zastaveniu konania došlo v dôsledku úhrad žalovaných. V tejto časti preto žalovaní zavinieli zastavenie konania. Žalovaní boli v konaní úspešní v časti o zaplatenie 6.626,93 eur, t. j. 83,64 %. Žalobca bol úspešný v zastavenej časti, t. j. 1.296 eur, a teda 16,36 %. Čistý úspech žalovaných v konaní tak predstavoval 67,28 %. Odvolací súd preto vo výroku o náhrade trov konania napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

15. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1CSP v spojení s § 255 ods.1, § 262 ods. 1CSP. Žalovaní boli v odvolacom konaní úspešní vo vzťahu k zamietajúcej výrokovej časti, v ktorej odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k náhrade trov konania bola síce dôvodná námietka žalobcu týkajúca sa zodpovednosti za zavinenie čiastočného späťvzatia žaloby, a teda v tejto časti bol čiastočne úspešný žalobca, no vzhľadom na úspech žalovaných, ide o úspech zanedbateľný, ktorý by podľa názoru odvolacieho súdu nemá vplyv na úspech žalovaných v odvolacom konaní, a preto odvolací súd žalovaným 1/,2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).